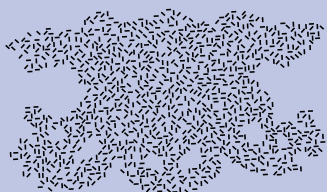

ÅR 14
2024–2025

SVERIGES UNGA AKADEMI

Innehållsförteckning

Forskning och språk – brobyggare Krönika Sofia Lodén, ordförande 2024–2025	3
Sveriges unga akademi – en fri akademi för en bättre värld	4
Vd har ordet	5
Akademimöten 2024–2025	5–7
Verksamheten År 14	
FORSKNINGSPOLITIK	
Frihet, framtidstro och akademiskt ledarskap	8–11
INTERNATIONELLT ARBETE	
Akademien ökar ambitionen för internationellt genomslag	12–15
UTÅTRIKTAT ARBETE	
Nya broar mellan forskning och samhälle	16–19
Interaktioner och samarbeten 2024–2025	20
Unga akademien i medierna och på andra arenor	21
Organisation	
Ledamöter 2024–2025	22–25
Nya ledamöter 2025	26–27
Akademiledning och sekretariat	28
Stiftelsestyrelse	29
Finansiärer	30
Här kan du följa Sveriges unga akademi	31

Sveriges unga akademi © 2025

Grafisk formgivning: Azote

Redaktör: Annika Moberg

Tryck: Åtta45

Omslagsbild: Ordförande Sofia Lodén hälsar välkomna till firandet av årsdagen på Svenska Akademien. Foto: Jesper Ahlin Marceta/Sveriges unga akademi

Foto där inget annat anges: Sveriges unga akademi

Forskning och språk – brobyggare

Det som fascinerar mig med den europeiska medeltiden är dess flytande gränser – en period då nationerna ännu inte var fast etablerade, språken saknade dagens strikta regler och kulturer blandades och påverkade varandra. I min forskning har jag undersökt hur västerländsk litteratur växte fram som ett resultat av just korsbefruktande kulturmöten.

Betydelsen av flytande gränser speglades också i temat för Sveriges unga akademis arbetsår 2024–2025, ”Forskning som brobyggare”. I en värld präglad av polarisering och motsättningar kan forskningen spela en unik roll genom att främja dialog, skapa förståelse och överbygga alla möjliga gränser — mellan vetenskapliga discipliner såväl som kulturella och sociala grupper. Att bygga broar är avgörande för att förena människor över samhällsskikt, generationer, kulturer och nationer. Under mina fem år i Sveriges unga akademi har jag gjort en bildningsresa och fått många nya perspektiv. Akademiens tvärvetenskapliga bredd är unik – och den har gett mig nya insikter om vad brobyggande kan innebära.

Akademiens tvärvetenskapliga bredd är unik – och den har gett mig nya insikter om vad brobyggande kan innebära.”

Vid vårt höstmöte i Uppsala fick vi erfara forskningens kraft i oroliga tider, då studentprotesterna mot Israel blev en bakgrund till viktiga samtal om hur forskning kan bana väg för öppenhet och dialog mellan olika parter i en konflikt. I februari fördjupade vi oss i de utmanande villkoren för klinisk forskning under vårt möte på Sahlgrenska

i Göteborg, och där blev betydelsen av samverkansplattformar mellan forskare och beslutsfattare tydlig.

Som språkforskare har jag med oro sett hur kunskap om främmande språk och kulturer minskar. Samtidigt sprids desinformation globalt, vilket gör behovet av både kultur- och vetenskapsdiplomati större än någonsin. När språkliga och kulturella broar rivs riskerar vi att förlora den interkulturella förståelse som är nödvändig i en sammanlänkad värld.

Därför kändes det särskilt betydelsefullt när hela Sveriges unga akademi i april samlades i Polen för att tillsammans med våra polska kollegor samtala om akademisk frihet – en absolut grundförutsättning för all nyfikenhetsdriven forskning. Att kunna rösta igenom en strategi för vårt internationella arbete på plats i Warszawa blev en milstolpe, och jag är övertygad om att akademien nu står ännu starkare och kan spela en än mer framträdande roll i internationella sammanhang.

Akademiåret avslutades på Svenska Akademien med en påminnelse om språkets kraft – den bro som gör att forskningen inte förblir ett slutet rum, utan når ut och berör. Det är genom språket vi förmedlar kunskap, väcker frågor och skapar dialog. Utan språket skulle forskningen förlora sin förmåga att förena och bygga broar i samhället.

”Forskning som brobyggare” är mer än ett tema. Det är en nödvändig påminnelse om vilken central roll forskningen kan spela för att skapa en värld där kunskap för oss samman.

Sofia Lodén

Ordförande Sveriges unga akademi 2024–2025

Sveriges unga akademi – en fri akademi för en bättre värld

Sveriges unga akademi är ett oberoende, tvärvetenskapligt forum för ett urval av de mest framstående yngre forskarna i Sverige. Vi arbetar för att Sverige ska fortsätta tillhöra täten inom forskning och högre utbildning. Det gör vi genom att delta i den forskningspolitiska debatten, ingå i internationella samarbeten och genom utåtriktade aktiviteter för att öka intresset för forskning och vetenskap.

Unga akademien bildades den 27 maj 2011 på initiativ av Kungl. Vetenskapsakademien. Vi har mellan 35 och 40 ledamöter som representerar en bredd av vetenskapsområden och lärosäten. Det möjliggör ovanliga möten och samtal över ämnesgränser. Nya ledamöter väljs in varje år. Kriterierna för inval baseras på vetenskapliga meriter, samt intresse och möjlighet att bidra i akademien. Ung i sammanhanget betyder att man disputerat för maximalt

tio år sedan vid tiden för inval. Ledamotsperioden är fem år, utan möjlighet till omval, vilket innebär att akademien ständigt förnyas.

Våra kärnområden

Tvärvetenskap utgör en grund och genomsyrar de flesta aktiviteter. Ett annat återkommande tema är akademiskt ledarskap. I Sveriges unga akademi utvecklar man sitt ledarskap och har möjlighet att skapa bättre förutsättningar för akademiska ledare över lag. Varje år roterar ledarskapet inom akademien och ger praktisk erfarenhet av att leda kollegialt. Våra verksamhetsområden är forskningspolitik, internationellt arbete och utåtriktade aktiviteter. Vilka aktiviteter som ska genomföras inom respektive område, planeras i motsvarande beredningsgrupp. Utöver de tre stående beredningsgrupperna formar akademien arbetsgrupper för aktuella frågor.

Vision 2030

Vår vision – *En fri akademi för en bättre värld* – beskriver målbilden för de viktigaste frågorna som akademien vill arbeta med under den kommande tidsperioden. Visionen vilar på tre pelare:

- Frihet och ansvar
- Excellens och hållbarhet
- Tvärvetenskap och samhällsengagemang

Läs mer på vår webbplats:
<http://sverigesungaakademi.se>

Vd har ordet

Året har präglats av nyfikenhet, mod och brobyggande. Med temat forskning som brobyggare har akademien arbetat för att överbygga gränserna mellan ämnen, lärosäten, generationer, beslutsfattare och unga akademier världen över.

Akademimötena är vårt nav, där har vi belyst vetenskapens roll i tider av konflikt, fördjupat oss i framtidens hälsosamhälle och diskuterat akademisk frihet tillsammans med vår systerakademi i Polen. Regeringens forskningsproposition stakade ut forskningspolitiken för de kommande fyra åren, och Sveriges unga akademi har bidragit aktivt med inspel som uppskattats och fått genomslag.

Bland årets initiativ utmärker sig Forskningsfyren, ett nytt pris som sätter ljus på forskare som sprider kunskap. Vi har också tagit fram en internationell strategi för starkare samarbeten över gränserna. Med vårt uppskattade nätverksprogram med riksdagen, vetenskapliga salonger och sommarforsarskola i Abisko har vi fortsatt bygga broar mellan forskning, politik och samhälle.

Sveriges unga akademi är en plats där idéer möts, växer och blir verklighet. Tack för att ni följer med oss på resan!

Sverker Lundin, vd

Akademimöten är verksamhetens motor

Akademien samlas fem gånger per år: i september, november, februari, april och maj, på olika platser i Sverige eller utomlands. På akademimötena sammanträder vi för att planera, diskutera och fatta beslut. Här lyfts och utvecklas också nya idéer. Ett uppskattat inslag på akademimötena är de vetenskapliga presentationerna där några av ledamöterna presenterar sin forskning. Vi gör också studiebesök och bjuder in gäster.

AKADEMIMÖTEN 2024–2025

STOCKHOLM I september 2024 samlades Sveriges unga akademi på Balingsholm för ett tvådagarsmöte som markerade starten på verksamhetsåret. Rookie-walks, speed-dating och vetenskapliga presentationer stimulerade det tvärvetenskapliga utbytet. En workshop om meritvärdering kopplad till CoARA-initiativet väckte livliga diskussioner. Samtidigt fick arbetet med en ny internationell strategi luft under vingarna. Med höstsol och bastubad, fick akademien en kreativ upptakt till året.

UPPSALA I november 2024 träffades akademien för ett akademimöte på temat "Forskning i oroliga tider". I universitetshuset diskuterade vi forskningens roll under konflikter. Vikten av att vårda neutrala samtalsarenor och vetenskapsdiplomati lyftes. Beijerstiftelsens vd Cecilia Wikström och Dr. Mark Marissink, chef för Artdatabanken vid SLU, medverkade dag två under rubriken Naturen som resurs. Vi träffade också de hoppingivande "Owls for Peace" – miljöforskningsprojektet som samlar människor nära konfliktdrabbade landsgränser i Mellanöstern för att gemensamt gynna ugglor som stärker regionens ekosystem genom naturlig skadedjursbekämpning.

GÖTEBORG I februari genomförde akademien ett akademimöte med temat "Framtidens hälsosamhälle". Första dagen fokuserade på klinisk forskning vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, med insikter från strokeavdelningens vardag. Diskussioner med Edvard Abel, Catarina Finizia och Christian Munthe belyste forskningens roll inom vården. Dag två besökte akademien AI Sweden för samtal med Mats Nordlund, chef för AI Labs

på AI Sweden, och Maarit Jaakkola, biträdande föreståndare på Nordicom. AI Sweden samarbetar med Region Västergötland för att stödja regionens övergång till en mer informationsdriven och individanpassad vård.

WARSAWA I april reste vi till Warszawa för ett gemensamt möte med den unga akademien i Polen. Temat "Akademisk frihet och säkerhet" ramade in samtal om forskningens villkor i en föränderlig värld. Diskussioner om självständighet, jämställdhet och vetenskapsdiplomati fördjupades i Staszicpalatsets historiska salar. Johannes Danielsson, biträdande ambassadchef vid Sveriges ambassad i Warszawa, besökte mötet och pratade om Polen av idag och ambassadens arbete. Akademien beslutade om en strategi för den internationella verksamheten.

STOCKHOLM I slutet av maj firade Sveriges unga akademi sin fjortondeårsdag i Svenska Akademiens anrika Börshuset. Höjdpunkten var välkommandet av nya ledamöter, inslaget som varje år bygger akademins tvärvetenskapliga profil. Ett panelsamtal om språkets roll i kunskapsförmedling engagerade publiken, där författaren och ledamoten av Svenska Akademien Anna-Karin Palm och författaren och psykiatrikern Christian Rück delade insikter om språkets nyanser och betydelse i förmedlingen av kunskap.

Bilder från toppen: Workshop för strategi för internationell verksamhet: Ann-Kristin Kölln, Jan Kronqvist och Juan Rocha. Foto: Lars Pehrson/Sveriges unga akademi | Gemensamt akademimöte med den unga akademien i Polen, i Warszawa i april. Foto: Agnieszka Pociernicka | Nya ledamöter välkomnades på årsdagen – hurra!

Gäster under året

Edvard Abel, överläkare, centrumföreståndare, Sahlgrenska Comprehensive Cancer Centre

Mansour Abu Rashid, General, Jordanien

Johannes Danielsson, biträdande ambassadchef vid Sveriges ambassad i Warszawa

Catarina Finizia, FoUUI-direktör, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Hanne Fjelde, professor vid Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet och tidigare ledamot Unga akademien

Maarit Jaakkola, biträdande föreståndare på Nordicom

Christina Kullberg, professor i franska vid Institutionen för moderna språk; romanska språk, Uppsala universitet

Yossi Leshem, professor emeritus in the School of Zoology in the Faculty of Life Sciences, Tel Aviv University, Israel

Ledamöter från den unga akademien i Polen

Mark Marissink, chef för SLU Artdatabanken

Christian Munthe, professor i praktisk filosofi, Göteborgs universitet

Mats Nordlund, chef för AI Labs på AI Sweden

Guro Nore Fløgstad, ordförande i Akademiet for yngre forskere, Norge

Anna-Karin Palm, författare och ledamot i Svenska Akademien

Rouzbeh Parsi, programchef vid Mellanöstern- och Nordafrikaprogrammet, Utrikespolitiska Institutet

Alexandre Roulin, Professor of Biology, Lausanne University, Schweiz

Paweł Rowiński, president för ALLEA

Christian Rück, professor i psykiatri på Karolinska Institutet

Cecilia Wikström, direktör för Beijerstiftelsen

Unga akademier – en global rörelse

Bildandet av unga vetenskapliga akademier är en global rörelse som sen år 2000 stadigt växer. Först bildades Die Junge Akademie i Tyskland. De senaste tillskotten finns i Italien och Pakistan. Det finns ca 70 unga akademier i världen, inklusive den transnationella Global Young Academy. De unga akademierna fungerar som katalysatorer för tvärvetenskapliga samarbeten, akademiskt ledarskap och forskningens förnyelse. Sveriges unga akademi är en inflytelserik kraft i det internationella samarbetet.

FORSKNINGSPOLITIK

Frihet, framtidstro och akademiskt ledarskap

Sveriges unga akademi tog plats där forskningspolitiken formas med remissvar, hearingar och riksdagsseminarier om akademisk frihet, etikprövning och forskningspropositionen. Genom Ledarskapsforum, vetenskapliga salonger och internationella samarbeten stärkte vi unga forskares ledarskap, mobilitet och möjligheter till banbrytande forskning.

Seminarium i riksdagen om akademisk frihet

Den 25 september talade Sofia Lodén i riksdagens första kammare på inbjudan av Moderaterna. Hon lyfte ledorden frihet, kvalitet och samhällsengagemang, varnade för riktade utlysningar, kortsiktig finansiering och byråkratiska hinder, och föreslog fria projektbidrag, höjda basanslag, alternativa organisationsformer och grundlagsskydd för forskningens och utbildningens frihet. Sofia betonade tvärvetenskap, värnet av små ämnen och att publikationer på svenska bör räknas som fullvärdig forskning. Hennes budskap: Ge forskarna autonomi, resurser och förtroende.

Forskningsseminarium om föräldraskap och publiceringsgap

Den 5 september deltog vi i ett SNS-seminarium om hur forskarkarriären påverkas av att få barn. En ny rapport visar att pappors publiceringstakt ofta ökar efter första barnet, medan mammors stagnerar – ett gap som kan bli 80 procent efter nio år. Vi diskuterade flexibla system, barnomsorgslösningar och strukturella reformer.

EU-seminarium om attraktiva forskarkarriärer

Den 26 september deltog vi i ett EU-seminarium på Karolinska Institutet om hur forskarkarriärer kan göras mer attraktiva. Vi presenterade vår bok *A Beginner's Guide to Swedish Academia* och betonade behovet av bättre information till doktorander, starkare stöd för unga forskare och incitament för lärosäten att satsa på kompetensutveckling. Vi poängterade att Sverige måste göra forskarkarriären attraktiv även för svenskar.

” Om forskarsamfundet ges utrymme, resurser och mandat att självständigt välja forskningsinriktningar kommer forskare på våra lärosäten att angripa – och kanske lösa – de viktigaste vetenskapliga problemen.”

Sofia Lodén

Ledarskapsforum om framtidens akademiska ledarskap

Den 22 oktober samlade vi ett femtiotal nuvarande och tidigare ledamöter i Stockholm för 2024 års Ledarskapsforum om hur akademiskt ledarskap kan stärkas. Tre

temapass behandlade ledarskap inom akademien, i samverkan med industrin och med samhället. Gästföreläsaren Shirin Ahlbäck Öberg varnade för hur ökad statlig styrning och administrativ kontroll urholkar lärosätenas självbestämmande. Deltagarna efterlyste minskad byråkrati, närmare koppling mellan administration och forskning samt erfarenhetsutbyten mellan lärosäten.

Seminarium om öppen vetenskap och säkerhet

Den 5 november deltog vi i ett seminarium om öppen vetenskap och säkerhet, arrangerat av SUHF och Vetenskapsrådet. Vi betonade forskarperspektivets centrala roll och lyfte delaktighet, disciplinär bredd, meritering och kostnader som nyckelområden. Omställningen bör bygga på incitament, inte tvång, och ta hänsyn till olika ämnens förutsättningar.

Etikprövningssystemets framtid

Den 26 november arrangerade vi en vetenskaplig salong om framtiden för etikprövningssystemet, med utgångspunkt i regeringens utredning *En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor*. Förslaget innebär bland annat undantag från provningsplikt för vissa forskningsområden och större ansvar för forskare och huvudmän. Salongen samlade 20 särskilt inbjudna gäster och talare, och diskussionerna rörde allt från internationell forskningsetik till forskarens vardag.

Vi har lämnat vårt remissvar på utredningen och välkomnar en ny forskningsetiklag som gör provningen mer ändamålsenlig, undantar stora delar av forskningen från tillståndsplikt och begränsar straffbara områden. Samtidigt efterlyser vi förtydliganden om samordning mellan

lärosäten och ämnen, tillämpning vid forskning utomlands och att huvudmännens ansvar även omfattar administrativt stöd. Undantagen bör klargöras för forskning med successivt utvecklade frågeställningar, och vi föreslår att ansökningar till Etikprövningsmyndigheten ska kunna göras på engelska för att stärka Sveriges attraktionskraft.

Ny forskningsproposition med blandad inriktning

Regeringens forsknings- och innovationsproposition, som styr svensk forskning de kommande fyra åren, presenterades i december med stora satsningar på teknik, strategiska program och tillämpad forskning – men bara 24 procent går till fri forskning. Positiva inslag i linje med akademins inspel är satsningar på biträdande lektorat, mobilitet, EU-deltagande och en utredning av lärosätenas myndighetsform. Samtidigt ökar den politiska styrningen, vilket riskerar att tränga undan forskarinitierade projekt – något vi varnade för i en debattartikel i Dagens Industri. Totalt tillförs 6,5 miljarder till 2028, men bara en fjärdedel går till lärosätena och mindre än hälften av dessa medel är fria. Hyresmodellen och finansieringen av indirekta kostnader lämnas orörda.

Akademien gav inspel till Produktivitetskommissionen

Den 14 januari mötte vi Produktivitetskommissionen för att ge synpunkter på hur produktivitet och kvalitet kan stärkas i högskolesektorn. Vi varnade för generella effektiviseringskrav som produktivitetsavdraget och föreslog i stället ett särskilt förvaltningsanslag för att effektivisera administrationen. Vi lyfte behovet av en mer självständig associationsform för lärosäten, stärkt kollegialt styre och

åtgärder för att göra Sverige mer attraktivt för internationella forskare genom ett sammanhållet karriärsystem, kortare handläggningstider och stabila uppehållstillstånd.

Uttalanden om akademisk frihet

Sveriges unga akademi har under året medverkat till två uttalanden om akademisk frihet. Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter, där vi ingår, har publicerat ett uttalande som kopplar akademisk frihet till demokrati och betonar statens ansvar att värna den, särskilt i tider av desinformation. Vi har även anslutit oss till den internationella akademisammanslutningen ALLEA:s uttalande om hot mot akademisk frihet i USA.

Riksdagsseminarium om den akademiska frihetens rättsliga skydd

Den 27 mars var vi tillsammans med SULF, SUHF och SFS inbjudna av Centerpartiet att arrangera ett riksdagsseminarium om den akademiska frihetens rättsliga skydd. Talare belyste internationella och svenska regelverk, kompletterande rättigheter samt historiska och politiska perspektiv. Diskussionen rörde politikens roll, lärosätenas autonomi och ledarskapets ansvar.

Nätverksprogrammet stärker dialogen mellan forskare och politiker

Under 2024–2025 fortsatte Sveriges unga akademi och Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo) sitt nätverksprogram där forskare och politiker möts för att utbyta erfarenheter. Programmet startade i oktober med ett tvådagarsbesök i riksdagen, där våra ledamöter fick inblick i det politiska arbetet genom möten med utskott och kanslier, skuggning av riksdagsledamöter samt besök hos

Bilder från toppen: Sofia Lodén leder vårt seminarium om akademisk frihet. I panelen, från vänster: Jane Reichel, Daniel Tarschys och Maria Refors Legge. | Deltagare i årets omgång av Rifonätverket tillsammans med riksdagens talman Andreas Norlén och forskningssekreterare Gustav Bohlin.

Akademien i Almedalen med fokus på frihet och demokrati

Almedalsveckan 2025 blev intensiv med två samarrangerade seminarier, fem Framtidspromenader och flera panelsamtal om forskning, demokrati och framtidens villkor. Tillsammans med SULF, SUHF och SFS höll vi ett fullsatt seminarium om hur akademisk frihet kan stärkas, och med Demokratins röstbärare arrangerade vi ett samtal om demokratins tillstånd i USA efter ett halvår med Donald Trump som president. Ledamöter deltog även i andra arrangemang, bland annat om forskningskommunikation, öppen vetenskap och klinisk forskning.

bland annat Kammarkansliet, Riksdagens utredningstjänst och konstitutionsutskottet. I mars hölls den avslutande träffen med möten hos EU-nämnden, talman Andreas Norlén och Utbildningsdepar-

termentet. Diskussionerna spände från akademisk frihet och forskningspropositionen till EU:s nästa ramprogram för forskning. Programmet är en uppskattad plattform som ger forskare insikt i politikens villkor – och politiker inblick i forskares vardag.

Seminarium om humaniora och samhällsvetenskap i dag

Vi deltog i Vitterhetsakademiens seminarium om humaniora och samhällsvetenskap, där forskare och riksdagsledamöter diskuterade ämnenas relevans för samtid och framtid. I ett panelsamtal framtidsspanade vi om hur dessa perspektiv kan bidra till samhällsutvecklingen. Seminariet arrangerades med Rifo.

Hearing om hur banbrytande forskning kan främjas

Den 6 maj deltog vi i Vetenskapsrådets digitala hearing om hur Sverige kan stimulera vetenskapligt risktagande och forskning i världsklass. Vi efterlyste incitament som belönar risktagande, problemorienterade bedömarpaneler och större intellektuellt svängrum, exempelvis genom sabbaticals och stärkta basanslag.

Framtidspromenaderna gav utrymme för fördjupade samtal med beslutsfattare om karriärvägar, forskningsfinansiering, vetenskapsdiplomati, EU:s forskningsprogram och klinisk forskning. Reflektionerna från veckan visade både oro och framtidstro: Gabriele Messori pekade på sambandet mellan akademisk frihet och bredare demokrati frågor, David Karlander lyfte samarbetet med Demokratins röstbärare som modell för att stärka det fria ordet och Elham Rostami betonade att forskningskommunikation bör meritvärderas och att satsningarna på klinisk forskning måste öka.

Veckan gav nya kontakter, djupare diskussioner och energi att fortsätta arbetet för ett starkt och självständigt akademiskt system – nationellt, europeiskt och globalt.

David Karlander

Jesper Ahlin Marceta

Beredningsgruppen för forskningspolitik har under 2024–2025 haft **David Karlander** som sammankallande. **Jesper Ahlin Marceta** från sekretariatet, projektkoordinator forskningspolitik, har varit sekreterare.

INTERNATIONELLT ARBETE

Akademien ökar ambitionen för internationellt genomslag

Under året har Sveriges unga akademi tagit ut en riktning för sitt internationella arbete. Med en ny strategi som kompass kan samarbeten och närvaro i olika nätverk stärkas. Målet är att skapa ökat genomslag för yngre forskares perspektiv i globala sammanhang.

Strategi för Sveriges unga akademis internationella verksamhet

Den internationella beredningsgruppen har lett arbetet med en strategi för akademins internationella aktiviteter, med syfte att samla, stötta och inspirera framtida satsningar. Intresset för samarbeten ökar, samtidigt som forskningsvärlden påverkas av globala spänningar. Strategin som antogs vid akademimötet i Warszawa utgår, som alltid från ledamöters egna idéer, intressen, lust och engagemang.

Starkt akademivänskapsband mellan Sydkorea och Sverige

21 augusti välkomnade Sveriges unga akademi kollegorna från Young Korean Academy of Science and Technology (Y-KAST) till vårt fjärde bilaterala symposium. Diskussionerna kretsade kring akademisk frihet, tvärvetenskap och ungas roll i forskning och samhälle. Vi presenterade Stockholm Charter for Academic Freedom, och samtalen avslutades med en guidad tur i Kungl. Vetenskapsakademins lokaler. Vi lämnade symposiet med nya insikter, fördjupad vänskap och inspiration till att fortsätta bygga samarbeten över gränserna.

A Beginner's Guide to Swedish Academia

I november gav Sveriges unga akademi ett webinarium om *A Beginner's Guide to Swedish Academia* som innehåller praktiska råd om akademisk meritvärdering, finansiering och vardagliga utmaningar för forskare som är nya i det svenska systemet. Den 11 februari presenterade vi guiden vid Linköpings universitet, med fokus på skillnaden mellan lektor och biträdande lektor, anslagsglapp och vägen till docentur. Sveriges unga akademi är stolta över att guiden fortsätter bidra till att jämna trösklar och underlätta vägen in i svensk akademi.

”Hade jag haft *A Beginner's Guide to Swedish Academia* när jag tillträdde min tjänst, hade starten blivit smidigare och snabbare. En mycket bra resurs för alla som kliver in i det svenska akademiska landskapet.”

Vetenskapsattaché vid ambassad

Efter att den tryckta upplagan av *A Beginner's Guide to Swedish Academia* tagit slut, beställdes ett nytt tilltryck. Guiden, som ger en snabb överblick över hur svensk akademi fungerar, har blivit ett uppskattat stöd för både internationella forskare, akademiska nybörjare och de som jobbar med internationalisering. En inbjudan för samlade beställningar gick ut i maj, och lärosäten och andra har sedan dess fyllt på sina välkomstbord och -kit med 1000 färska exemplar.

Akademin i Oslo – forskningspolitik på vintersamlingen

15 januari deltog Sveriges unga akademis ordförande vid Akademiet for yngre forskeres vintersamling i Oslo. Under en paneldiskussion lyftes svenska erfarenheter av arbetet inför forskningspropositionen upp i dialog med representanter från norsk forskningspolitik, inför det kommande norska valåret. Besöket gav både insikt i norska strukturer och inspiration till mer framtida nordiska samarbeten.

Konferens i Sydkorea – tvärvetenskap för hållbarhet

I februari deltog två ledamöter från Sveriges unga akademi i en internationell konferens i Busan, arrangerad av Young Korean Academy of Science and Technology (Y-KAST). Programmet lyfte hur humaniora, naturvetenskap och teknik kan samverka för att möta klimat- och hållbarhetsutmaningar, med exempel från kustskydd, energiomställning och samhällsplanering. Besöket gav nya idéer och stärkte ytterligare vårt samarbete med kollegor i Sydkorea.

Unga akademien reagerar på hot mot akademisk frihet i USA

Sveriges unga akademi stödjer ALLEA:s uttalande om hot mot akademisk frihet i USA där nya exekutiva beslut fryser federal finansiering och begränsar forskning inom till exempel klimat och genus. Genom att lyfta frågan vill Sveriges unga akademi, tillsammans med ALLEA, som samlar cirka 60 akademier från 40 länder, uppmana till vaksamhet och samarbete för att skydda forskningens oberoende.

Zoomcirkel – omvärldsbevakning och vetenskapsdiplomati

I en tid då det demokratiska utrymmet krymper globalt blir kvalificerad omvärldsanalys och strategiskt relationsbyggande allt viktigare. Akademiens format ”Zoomcirkel” gästades av Andreas Göthenberg, vd för STINT, som delade insikter om forskningens roll i internationella relationer och hur akademien kan agera på en alltmer komplex internationalisering med etiska och säkerhetspolitiska utmaningar och ett förändrat forskningslandskap där Kina är ledande inom flera områden.

Diplomati och framtidstro i fokus

Sveriges unga akademis ordförande deltog vid en ceremoni när Örebro universitets rektor Johan Schnürer mottog Tjeckiens Medal for Merit in Diplomacy – en utmärkelse för att stärka akademiska samarbeten mellan Sverige och Tjeckien. Under evenemanget lyftes vetenskapsdiplomati som en viktig brobyggare i Norden och Europa.

Tillsammans i Warszawa – gränsöverskridande akademisamarbete

Den 23–24 april mötte Sveriges unga akademi den unga akademien i Polen för att utforska akademisk frihet och säkerhet. Under olika former belystes hur våra akademier organiseras, finansieras och bidrar till forskningsfrihet. Paweł Rowiński, ordförande för ALLEA (All European Academies), deltog i en särskild session om vetenskapsdiplomati, och Johannes Danielsson, biträdande ambassadchef vid den svenska representationen i Warszawa, gav perspektiv på dagens polska kontext.

1000

nya exemplar av *A Beginner's Guide to Swedish Academia* distribuerades runt om i landet.

580

personer deltog i de internationella möten där Sveriges unga akademi fanns representerad under året.

Konceptet med vetenskapliga presentationer till förfriskningar föll i god jord hos vår polska syster som infogade det till sina kommande möten.

Unga akademier möttes i Tallinn

Vid det nordisk-baltiska mötet för unga akademier i Tallinn i maj diskuterades akademiska karriärvägar ur yngre forskares perspektiv samt etik kopplad till AI. Deltagarna delade erfarenheter kring utmaningar som internationalisering, meritstress och hållbara karriärvägar. Vi lanserade ett initiativ för ett gemensamt uttalande till försvar för akademisk frihet, som togs emot med starkt stöd från övriga akademier. Mötet visade kraften i regional samverkan och ömsesidigt lärande.

Unga forskares röst inom europeisk policy

I maj deltog medarbetare vid Sveriges unga akademi i policykonferensen Building Bridges i Wien, där forskare, rådgivare och beslutsfattare från hela Europa diskuterade hur vetenskap kan bidra i politiska beslutsprocesser. Frågor som akademisk frihet, vetenskapsdiplomati och unga forskares roll stod i fokus. Ett sidoevenemang tog upp hur akademier kan kommunicera i polariserade landskap och följa AI-utvecklingen med kritisk blick.

EU:s klimatpolitik i fokus för unga akademier

Sveriges unga akademi samarrangerade The Climate-Lecture tillsammans med fem europeiska unga akademier. I fokus stod EU:s klimatmål för 2040 och utmaningar som ojämlikhet, populism och politisk motvind i klimatomställningen. Panelen belyste hur EU:s klimatpolitik påverkar olika medlemsländer och hur forskare kan bidra till att hålla

En strategi för internationell verksamhet

På den internationella arenan vill akademien verka för att:

- främja akademisk frihet
- stärka forskning och högre utbildning
- utveckla vetenskapsdiplomatin
- utveckla ledamöternas kompetens

Genom samarbeten med unga akademier, internationella nätverk och internationella beslutsfattare verkar vi för demokrati, vetenskaplig excellens, hållbarhet, ansvarsfull internationalisering och öppenhet för världen.

kursen mot en grönare framtid. Seminariet gav inspiration till akademins hållbarhetsprojekt som även utgjort tema för en av årets vetenskapliga salonger.

Sveriges unga akademi på plats i Köpenhamn och Bern

I början av juni deltog Sveriges unga akademi i tre europeiska möten som satte fokus på vetenskapsdiplomati, akademisk frihet och forskningspolitik. 3–4 juni ägde federationen All European Academies (ALLEA:s) årsmöte rum i Köpenhamn med diskussioner om Europas och Arktis framtid i skuggan av klimatförändringar och geopolitiska utmaningar. 5 juni följde Young Academy Science Advice Structure (YASAS) General Assembly i Bern, där unga forskarnätverk inom EU:s vetenskapliga rådgivning möttes och ny ordförande valdes. 5–6 juni hölls European National Young Academies (ENYA)-mötet i Bern med fokus på vetenskapsdiplomati. Sveriges unga akademi ledde en workshop om hur Stockholm Charter for Academic Freedom, framtagen vid ENYA i Stockholm 2023, kan omsättas i praktiken. Mötena gav nya kontakter och idéer och vi återvände med stärkt hopp och energi inför det fortsatta arbetet tillsammans med kollegor runt om i Europa.

Alison Gerber

Beredningsgruppen för internationellt arbete har under 2024–2026 haft **Alison Gerber** som sammankallande. Sekreterare har varit ledamöterna **Juan Rocha**, Alison Gerber samt **Lisa Hellman**, med stöd av **Annika Moberg** från sekretariatet.

UTÅTRIKTAT ARBETE

Forskningsfyren

Sveriges pris för spridande av kunskap

Nya broar mellan forskning och samhälle

Sveriges unga akademi arbetar för att öka intresset och förståelsen för forskning och vetenskap, med särskilt fokus på barn och unga. Vi vill också inspirera andra att sprida kunskap om forskning och dess betydelse för samhällets utveckling. Under året har vi därför lanserat ett nytt pris – Forskningsfyren.

Sommarforsarskola i Abisko

I augusti 2024 checkade 24 gymnasieungdomar in på akademins sommarläger Forskarmöten i Abisko. Det blev tre händelserika dagar i den natursköna nationalparken. Ungdomarna fick samtala med forskare från en rad olika fält, se film, spela vetenskapsspelet *Expedition Mundus* och göra studiebesök på Abisko naturvetenskapliga station. De fick också en exklusiv videohälsning från Marcus Wandt, som berättade om sin tid i skolan och hur det kom sig att han blev astronaut. Forskarmöten har arrangerats på olika platser i landet sedan 2013.

Censur, frihet och demokrati på Bokmässan

På Bokmässan satte Sveriges unga akademi fokus på censur och yttrandefrihet i samtal med Kommittén för demokratins röstbärare. Tillsammans med forskare, journalister och konstnärer diskuterades tystnadskultur, trakasserier och demokratiskt samtalsklimat. Akademien är medgrundare till kommittén, som arbetar för dessa yrkesgruppers möjligheter att verka fritt.

Demokratins röstbärare fyllde ett år

I mars fyllde Kommittén för demokratins röstbärare ett år. Initiativet är ett unikt samarbete mellan forskare, journalister och kulturskapare, vilka drabbas särskilt hårt när demokratin är på tillbakagång. Syftet med verksamheten är att värna dessa yrkesgruppers möjligheter att verka fritt och säkert. Kommittén startades på initiativ av Svenska Unescorådet och Sveriges unga akademi är en av grundarna.

Akademien på poddturné i Sverige

I slutet av september gick startskottet för Curie Talks – ett samarbete mellan tidningen Curie, Sveriges unga akademi och landets universitet och högskolor. Samtalsserien lyfter aktuella frågor om forskningens villkor och är öppen för alla, men vänder sig särskilt till yngre forskare och studenter på det lokala lärosätet. Premiären hölls på Stockholms universitet och samtalet handlade om forskarnas roll i samhällsdebatten. Vi har också arrangerat samtal i Göteborg och Uppsala. Curie Talks spelas in och sänds in Curiepodden.

**”Bra konferens med fräscha grepp!
Dramaten-inslaget på slutet var
banbrytande! Så bra!!!”**

Gäst på SUA-dagen 2024

Framtidens vuxna i fokus på SUA-dagen

Allmänhetens förtroende för forskare är stort, men få lockas av en forskarkarriär. Hur odlar vi ungas intresse för att studera vidare och så småningom kanske forska? Och hur bör framtidens akademi se ut för att vara en attraktiv arbetsplats för framtidens vuxna? Dessa frågor diskuterades när akademien för andra året i rad bjöd in till sin halvdagskonferens SUA-dagen. I de tvärsaktoriella samtalen deltog representanter från bland annat akademi, skola, näringsliv och ungdomsorganisationer. Konferensen lockade drygt 150 personer.

Bilder från toppen: Under sommaren checkade 25 gymnasieungdomar in på akademins läger Forskarmöten i Abisko. Det blev tre fantastiska dagar i den natursköna nationalparken. | Under året inleddes ett samarbete med tidningen Curie och landets universitet och högskolor kring en ny samtalsserie, Curie Talks, som lyfter aktuella frågor om forskningens villkor. ”Vad hindrar dig att forska?” var rubriken på samtalet i Göteborg. Från vänster: Helena Bornholm, moderator, akademins ledamot Erik Smedler samt forskarna Maria Saline och David Brax. Foto: Natalie von det Lehr/Tidningen Curie

Vetenskaplig storytelling med stjärnregissör

Under året inleddes ett unikt samarbete med regissören Linus Tunström, som tillsammans med några av akademins ledamöter utforskat nya sätt att presentera forskning. Framträdandet skedde på SUA-dagen och att låta vetenskaplig expertis möta teaterns metoder att fånga en publik visade sig bli en stor succé.

” Med Forskningsfyren vill vi rikta ljuset mot unga forskare som väglett och inspirerat människors kunskapssökande.”

Andreas Nord, juryledamot Forskningsfyren

Forskningsfyren – Sveriges unga akademis pris för spridande av kunskap

Runt om i Sverige finns unga forskare som gör fantastiska insatser för att sprida kunskap och inspirera fler att våga ifrågasätta och ställa nyfikna frågor. Detta vill akademien se mer av och har därför inrättat ett nytt pris inom forskningskommunikation – Forskningsfyren. Med priset riktar vi strålkastarljuset mot yngre forskare som gjort betydande insatser för att nå ut med forskning, särskilt till barn och unga. Den första vinnaren tillkännages hösten 2025.

Poddprat om övernaturliga fenomen

Lagom till Halloween släppte Knivsta bibliotek ett nytt avsnitt av podden Vi hörs i Underlandet. Gäst i studion var akademins ledamot Olle Risberg, som är doktor i filosofi och forskar vid Uppsala universitet och Institutet för Framtidsstudier. I podden diskuterar han övernaturliga fenomen med två unga studiogäster. Samtalet kryssar mellan ämnen som spöken, religion, vetenskap och häxprocesser.

Lekfullt spel väcker förståelse för forskning

I slutet av november deltog akademien på Lise Meitnerdagarna i Stockholm – en tredagarskonferens för fysikintresserade ungdomar från hela landet. Akademien har deltagit flera år i rad för att spela Expedition Mundus med de cirka 100 deltagarna. Vetenskapsspelet går ut på att med hjälp av vetenskaplig metod utforska en fiktiv värld och illustrerar på ett lekfullt sätt hur forskningsprocessen fungerar.

Vetenskapliga salonger

Vetenskaplig salong är en informell mötesplats för tvärsektorieella samtal om samhällsaktuella frågor som arrangerats sedan 2015. Med salongerna vill akademien stimulera till diskussioner som klarlägger såväl samsyn som oenighet i viktiga frågor, men också bidra till kunskapsutbyte och inspiration. Under året har vi arrangerat två salonger. Vid den första diskuterades förslaget till ny etikprövningslag och framtiden för etikprövningssystemet. Temat för den andra var hållbar forskning. På salongen diskuterades bland annat forskaryrkets ibland ohållbara inslag samt vad en klimathållbar akademi innebär och hur den kan uppnås.

Bilder från toppen: Under året har regissören Linus Tunström (till vänster), tillsammans med några av akademins ledamöter, utforskat nya sätt att presentera forskning. Här tar de emot applåder på SUA-dagen. Foto: Lars Pehrson/Sveriges unga akademi | Expedition Mundus är ett spel som på ett lekfullt sätt väcker förståelse för hur forskning går till. Här är det akademins alumn Sara Strandberg (till vänster) och ledamöterna Ragnhild Lunnan och Peter Søgaard Jørgensen som spelar med fysikintresserade ungdomar på Lise Meitnerdagarna i Stockholm. Foto: Helena Bornholm/Sveriges unga akademi

” *Forskning är så mycket mer än vad jag tidigare trodde.* ”

Deltagare på Forskarmöten

Samarbete med Vetenskapsfestivalen och Låna en forskare

För att förverkliga akademins idéer och nå ut till fler, krokar vi ofta arm med andra organisationer. Under året har ledamöterna, via samarbete med Vetenskapsfestivalen och Låna en forskare, mött drygt 400 nyfikna skolbarn från olika delar av landet.

Vetenskapsfestivalens koncept Fråga ut! är halvtimmeslånga digitala träffar där skolklasser får möta forskare och ställa alla sina frågor till dem. Låna en forskare samordnas av Vetenskap & Allmänhet som en del av festivalen ForskarFredag och är ett nationellt projekt som förmedlar kostnadsfria forskarbesök till skolor, föreningar och arbetsplatser, både digitalt och på plats.

Ny samtalsserie i biblioteksmiljö

Via engagemanget i Kommittén för demokratins röstbärrare har akademien inlett ett samarbete med Stockholms stadsbibliotek. Programserien Samtal pågår lyfter aktuella och samhällsviktiga frågor och arrangeras på flera av stadens 39 folkbibliotek. Samtalen streamas live och kan även ses i efterhand via plattformen Biblioteket Play.

Under året har Samtal pågår arrangerats på Kista bibliotek och Tranströmerbiblioteket. Bland annat diskuterades varför klimatfrågan är så laddad och varför forskare och journalister som skriver om klimatet allt oftare utsätts för hot och trakasserier.

Kortfilmsfest och forskarsamtal

Är döden dålig? Vilket ansvar har individen för klimatet? Det var ett par av de frågor som diskuterades när forskare mötte filmskapare på Bio Aspen i Hägersten. Sveriges unga akademi och Sveriges Kortfilmfestival har sedan flera år tillbaka ett samarbete där vi bjuder in ungdomar till filmvisning och forskarsamtal i samband med festivalens öppnande. I år deltog ett drygt femtiotal elever från två folkhögskolor. Temana var filosofi samt klimat och miljö.

100

ungdomar spelade Mundus på Lise Meitner-dagarna

400

skolbarn har fått besök av akademins ledamöter

Cecilia Engdahl

Helena Bornholm

Beredningsgruppen för utåtriktat arbete har under 2024–2025 haft **Cecilia Engdahl** som sammankallande. **Helena Bornholm** från sekretariatet har varit sekreterare.

Bilder från toppen, vänster till höger: Akademien har sedan flera år tillbaka ett samarbete med Sveriges Kortfilmfestival där vi bjuder in ungdomar till filmvisning och forskarsamtal. Årets teman var filosofi samt klimat och miljö. I samtalet deltog akademins tidigare ledamöter Christian Ohm och Frida Bender. Foto: Helena Bornholm/Sveriges unga akademi | Cecilia Engdahl Foto: Erik Thor/Sveriges unga akademi | Helena Bornholm Foto: Jeppe Wikström

Interaktioner och samarbeten 2024–2025

Sveriges unga akademi har också medverkat vid aktiviteter och initiativ hos kollegor i sektorn. Här följer ett urval i kronologisk ordning:

Stockholms universitets installations- och promotionshögtid ([september 2024](#))

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens högtidssammankomst ([oktober 2024](#))

Royal Technology Mission 2024, återträff ([oktober, 2024](#))

Polhems-priset, prisceremoni och bankett ([november 2024](#))

Försvarshögskolans akademiska högtid ([november 2024](#))

Nobelmottagning ([december 2024](#))

Nobelpriset, prisceremoni och bankett ([december 2024](#))

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens högtidssammankomst ([jan 2025](#))

Kungl. Vitterhetsakademiens högtidssammankomst ([mars 2025](#))

Kungl. Vetenskapsakademiens högtidssammankomst ([mars 2025](#))

Kungl. Tekniska Högskolans akademiska högtid ([april 2025](#))

Vetenskap & Allmänhets konferens Folk och Forskning ([maj 2025](#))

Kungl. Fysiografiska sällskapets Rausingsymposium ([maj 2025](#))

Umeå Universitets vårpromotion ([maj 2025](#))

Sveriges unga akademi deltar löpande i arbetet inom olika råd och organ i forskningsfären

Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter

All European Academies (ALLEA), general assembly

Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA), general assembly, samt national chapter

European National Young Academies, ENYA, årsmöte

Forskningsberedningen, representation i regeringens expertgrupp.

Forskning & Framsteg, finansieringsråd

Forum för demokratisk kommunikation

Kommittén för demokratins röstbärare, presidiet, årsmöte

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för forskningspolitiska frågor

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för internationella frågor

Nordic-Baltic Meeting, nätverksmöte

Svenska Pugwash, styrelse

Sällskapet riksdagsledamöter och forskares (Rifo), styrelse

Vetenskap & Allmänhet, styrelse samt årsmöte

Vetenskapsrådets referensgrupp för forskningskommunikation

Young Academy Science Advice Structure (YASAS), general assembly

Danica Kragic, professor i datalogi och tidigare ledamot i Sveriges unga akademi, intervjuas av Johan Bergendorff i SVT vid offentliggörandet av fysikpriset 2024. Bild: SVT | Akademin debatterar i Sydsvenskan 9 juni 2025 om politisk kontroll av forskning. | Akademin på Curie debatt.

Sveriges unga akademi i medierna och på andra arenor

Ett antal inspirerande nätverks- och samarbetsmöten med medier, förlag och arenor som BBC Studios Nordic, Forskning.se, SVT, Sveriges Radio, Tidningen Curie, Utbildningsradion och Vetenskap & Allmänhet har lett till att vi har fått lära oss mer och kunnat bidra som vetenskapligt bollplank.

Akademien har under det gångna året haft bred synlighet i media. Vi har skrivit debattartiklar och omnämnts i nyheter och reportage. Akademins ledamöter och alumner har också medverkat som experter i tv, radio och tidningar, där de bland annat kommenterat tillkännagivandena av Nobelpriset. Här följer ett urval rubriker.

Debattartiklar och kommentarer

”Fortsatt politisk kontroll skadar svensk forskning och högre utbildning.” (*Sydsvenskan*, 2025-06-09)

”Den fria svenska akademien står på spel” (*Dagens Industri*, 2024-12-12)

”Replik: Lita på att forskarna själva ser vad som är samhällsrelevant” (*Tidningen Curie*, 2024-09-18)

Nyheter, reportage och omnämnanden

”Kunskap för en starkare demokrati” (*Formas* 2025-06-30)

”Akademier vill att regeringen fördömer Israels agerande i Gaza” (*Forskning & Framsteg*, 2025-06-05)

”Premiär för Malmöforskare i Sveriges unga akademi” (*Malmö universitet*, 2025-05-26)

”SU-forskare invald i Sveriges unga akademi” (*Stockholms universitet*, 2025-05-24)

”Laura Bacete Cano utsedd till ny ledamot i Sveriges unga akademi” (*Umeå universitet*, 2025-05-23)

”Sari Nauman ny ledamot i Sveriges unga akademi” (*Göteborgs universitet*, 2025-05-23)

”Trumps politik stoppar Karolinskas forskning” (*Svenska Dagbladet*, 2025-04-07)

”Den akademiska friheten i USA är ett minne blott” (*Dagens Nyheter*, 2025-03-15)

”Europeiska akademier protesterar mot USA:s forskningspolitik” (*Forskning & Framsteg*, 2025-03-05)

”Curie Talks: Livet som doktorand – drömtillvaro eller mardröm?” (*Curie*, 2025-02-20)

”Nominera forskare till priset Forskningsfyren” (*Stockholms universitet*, 2025-02-19)

”Academics wary over centralised approach to security risks” (*University World News*, 2025-01-17)

”Universities welcome research bill, but fear for autonomy” (*University World News*, 2025-01-09)

”Vetenskapsåret 2025” (*Forskning & Framsteg*, 2024-12-29)

”Concern over drop in residence permits given to researchers” (*University World News*, 2024-10-19)

”Sofia Lodén i riksdagen: Värna den akademiska friheten” (*Stockholms universitet*, 2024-09-25)

”Curie lanserar ny seminarieserie om forskares vardag” (*Tidningen Curie*, 2024-09-18)

”Premiär för Curie Talks” (*Tidningen Curie*, 2024-09-18)

”Hur påverkas forskarkarriären av att få barn?” (*SNS*, 2024-09-06)

Dagens industri

START BÖRS MARKNADSNYTT BEVAKNINGAR LEDARE

DEBATT

Den fria svenska akademien står på spel

Med ett fritt och självständigt akademiskt system, där forskare självmant tar ansvar för att lösa de viktigaste problemen och lärare är fria att utveckla starka och forskningsnära utbildningar, bygger vi en stabil grund för framtiden, skriver representanter från Sveriges unga akademi.

Uppdaterad: 12 december 2024, 09:06
Publicerad: 12 december 2024, 08:26

Podcast Curie Talks i Göteborg med David Brax, Maria Saline, Erik Smedler och moderator Helena Bornholm. Foto: Sveriges unga akademi | Sveriges unga akademi slår ett slag för det akademiska rörelseutrymmet på DI Debatt.

Ledamöter 2024–2025

Foto där inget annat anges:
Erik Thor/Sveriges unga akademi

Oscar Agertz

Forskare, astronomi,
Lunds universitet
oscar.agertz@astro.lu.se
2021–2026

Adel Daoud

Biträdande professor,
analytisk sociologi,
Linköpings universitet
och affilierad docent inom
AI, data- och informations-
teknik vid Chalmers
adel.daoud@liu.se
2022–2027

Linda Andersson Burnett

Docent,
vetenskapshistoria,
Uppsala universitet
linda.andersson-burnett@
idehist.uu.se
2020–2025

Lucie Delemotte

Professor, biofysik,
Kungliga Tekniska
högskolan
lucie.delemotte@scilifelab.se
2020–2025

Shervin Bagheri

Professor,
strömningsmekanik,
Kungliga Tekniska
högskolan
shervin@mech.kth.se
2020–2025

Cecilia Engdahl

Docent, experimentell
autoimmunitet,
Göteborgs universitet
cecilia.engdahl@gu.se
2022–2027

Ellen Bushell

Forskare, parasitologi,
Umeå universitet
ellen.bushell@umu.se
2020–2025

Yaffa Epstein

Docent, miljö rätt,
Uppsala universitet
yaffa.epstein@jur.uu.se
2023–2028

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Alison Gerber

Docent, sociologi,
Lunds universitet
alison.gerber@soc.lu.se
2022–2027

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Jan Kronqvist

Biträdande lektor,
matematik, Kungliga
Tekniska högskolan
jankr@kth.se
2024–2029

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Lisa Hellman

Professor, global historia,
Lunds universitet
lisa.hellman@hist.lu.se
2021–2026

Ann-Kristin Kölln

Professor, statsvetenskap,
Göteborgs universitet
ann-kristin.kolln@gu.se
2023–2028

Jessica Jewell

Professor, teknik och
samhälle, Chalmers
tekniska högskola
jewell@chalmers.se
2022–2027

Foto: Udo Shloegl

Johan Larsbrink

Docent, molekylär
enzymologi, Chalmers
tekniska högskola
johan.larsbrink@chalmers.se
2021–2026

David Karlander

Docent, nordiska språk och
tvåspråkighet, Uppsala
universitet
david.karlander@nordiska.
uu.se
2023–2028

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Sara Liin

Docent, neurobiologi,
Linköpings universitet
sara.liin@liu.se
2020–2025

Karolina Kauppi

Docent, neurovetenskap,
Umeå universitet och
Karolinska Institutet
karolina.kauppi@umu.se
2021–2026

Sofia Lodén

Professor, franska,
Stockholms universitet
sofia.loden@su.se
2020–2025

Foto: Johanna Säll

Iva Lučić

Docent, historia,
Stockholms universitet
iva.lucic@historia.su.se
2023–2028

Gabriele Messori

Professor, meteorologi,
Uppsala universitet
gabriele.messori@geo.uu.se
2021–2026

Ragnhild Lunnan

Biträdande lektor,
astronomi
Stockholms universitet
ragnhild.lunnan@astro.
su.se
2024–2029
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Andreas Nord

Docent, biologi,
Lunds universitet
andreas.nord@biol.lu.se
2022–2027

Jennifer Mack

Universitetslektor, docent,
arkitektur, Kungliga
Tekniska högskolan
jennifer.mack@arch.kth.se
2024–2029
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Mathias Osvath

Docent, kognitiv zoologi,
Lunds universitet
mathias.osvath@lucs.lu.se
2020–2025

Måns Magnusson

Biträdande lektor,
docent, statistik,
Uppsala universitet
mans.magnusson@statistik.
uu.se
2023–2028
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Ruth Pöttgen

Universitetslektor, docent,
partikelfysik,
Lunds universitet
ruth.pottgen@hep.lu.se
2023–2028
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

David Marlevi

Docent, medicinsk
bildvetenskap,
Karolinska Institutet
david.marlevi@ki.se
2024–2029
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Olle Risberg

Doktor, filosofi,
Uppsala universitet
och Institutet för
framtidstudier
olle.risberg@filosofi.uu.se
2024–2029
Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Juan C. Rocha

Forskare, miljö- och hållbarhetsvetenskap, Stockholms universitet

juan.rocha@su.se

2023–2028

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Erik Smedler

Docent, molekylär psykiatri och ST-läkare, Göteborgs universitet

erik.smedler@gu.se

2024–2029

Foto: Josefin Bergenholtz

Elham Berglund Rostami

Docent, neurokirurgi och neurokirurg

Uppsala universitet och Karolinska Institutet

elham.rostami@neuro.uu.se

2022–2027

Peter Søgaard Jørgensen

Forskningsstamledare, miljö- och hållbarhetsvetenskap Stockholms universitet och Kungl. Vetenskapsakademien

peter.sogaard.jorgensen@su.se

2024–2029

Sigrid Schottenius Cullenhed

Docent, litteraturvetenskap, Uppsala universitet

sigrid.cullhed@littvet.uu.se

2021–2026

Sara Tanderup Linkis

Docent, digitala kulturer och lektor, förlags- och bokmarknadskunskap, Lunds universitet

sara.tanderup_linkis@kultur.lu.se

2024–2029

Foto: Lars Pehrson/
Sveriges unga akademi

Michael Schöll

Professor, molekylär medicin, Göteborgs universitet

michael.scholl@neuro.gu.se

2021–2026

Foto: Elena Camporesi

Johan Zelano

Specialistläkare och professor, neurologi, Göteborgs universitet

johan.zelano@neuro.gu.se

2020–2025

Janina Seubert

Docent, psykologi, Karolinska Institutet

janina.seubert@ki.se

2021–2026

Alumniverksamhet

Sveriges unga akademi har funnits sedan 2011 och flera generationer fantastiska ledamöter har hunnit bli alumner. Vi är angelägna om att behålla alumnerna i vårt nätverk och att de fortsätter hålla kontakt sinsemellan. Därför anordnas med jämna mellanrum aktiviteter för alumnerna, senast Ledarskapsforum som ägde rum i samband med SUA-dagen 2024.

79

Alumner finns i akademins nätverk runt om på landets lärosäten, många på ledande positioner.

Hedersledamöter

Sveriges unga akademi väljer in hedersledamöter som ett bevis på akademins tacksamhet. Akademien har idag tre hedersledamöter.

Anna Sjöström Douagi, med. dr., vicepresident för strategiska initiativ vid Nobelstiftelsen. Vd för Sveriges unga akademi 2010–2016. Valdes in i september 2020.

Torsten Wiesel, professor, neurovetenskap, Nobelpristagare i fysiologi eller medicin 1981, vetenskaplig beskyddare av Sveriges unga akademi. Valdes in i maj 2012.

Gunnar Öquist, professor, fysiologisk botanik, ständigt sekreterare Kungl. Vetenskapsakademien 2003–2010, initiativtagare till Sveriges unga akademi. Valdes in i maj 2012.

Nya ledamöter 2025

Foto där inget annat anges:
Erik Thor/Sveriges unga akademi

Laura Bacete Cano

Biträdande universitetslektor, växters cell- och molekylärbiologi, Umeå universitet

laura.bacete@umu.se

2025–2030

”Jag vill bidra till en mer öppen, inkluderande och samhällsrelevant akademi. Som växtbiolog engagerar jag mig särskilt i hållbar jordbrukspolitik och teknik. I Sveriges unga akademi får jag arbeta med dessa och andra frågor tillsammans med andra engagerade forskare.”

Moa Lidén

Docent, evidensbaserad straffprocessrätt, Uppsala universitet

moa.liden@jur.uu.se

2025–2030

”Att verka i akademien är en ynnest – men också en inblick i hinder för både forskning och kommunikation. Jag vill bidra till att forskning når praktiker, politiker och unga. Även forskningsfinansiering och internationalisering engagerar mig starkt.”

Björn Lundberg

Docent, historia, Lunds universitet

bjorn.lundberg@hist.lu.se

2025–2030

”Jag har länge intresserat mig för frågor som rör forskningskommunikation och vetenskapens ställning i samhället. Jag vill bidra till att minska avståndet mellan akademi och samhälle.”

Maria Mancilla Garcia

Forskningstemaledare, miljö- och hållbarhetsvetenskap, Stockholms universitet

maria.mgarcia@su.se

2025–2030

”Att vara en del av Sveriges unga akademi är för mig ett sätt att bidra till att bygga en kollektiv röst för forskare och få den hörd. Det är också ett sätt att gemensamt lyssna på olika sociala grupper, inklusive de som känner sig långt ifrån akademien och göra forskningen närmare dem.”

Wojciech Michno

Biträdande universitetslektor, stamcellsbiologi och neurokemi, Uppsala universitet

wojciech.michno@scilifelab.uu.se

2025–2030

”Jag är med i Sveriges unga akademi för att lyfta unga forskningsledares röster i frågor som undervisning och samhällsnyttig forskning. Jag vill bidra till att vetenskap når unga, beslutsfattare och samhället – och främja hjärnhälsa och ett vetenskapligt förhållningssätt i skolan.”

Sari Nauman

Docent och lektor, historia, Göteborgs universitet

sari.nauman@gu.se

2025–2030

Foto: Cecilia Sjöberg

”Jag är med i Sveriges unga akademi för att påverka villkoren för forskning. Min övertygelse är att frågor om frihet, rörlighet och relevans hänger ihop och kräver ett internationellt, tvärvetenskapligt grepp. Jag vill bidra till förändring och fördjupa min forskningspolitiska förståelse.”

Carolin Schütze

Biträdande universitetslektor, socialt arbete, Malmö universitet

carolin.schutze@mau.se

2025–2030

”Jag vill förbättra förutsättningarna för unga forskare i Sverige genom att bidra till mer jämlikhet inom akademien. Dessutom hoppas jag kunna lyfta den viktiga rollen som samhällsvetenskaperna har, att främja kritiskt tänkande och bidra till att lösa viktiga samhällsfrågor.”

Marcel Tarbier

Biträdande universitetslektor, datadriven biovetenskap, precisionsmedicin och diagnostik, Uppsala universitet

marcel.tarbier@scilifelab.se

2025–2030

”Jag är med i Unga akademien för att förändring kräver handling. Jag vill stärka dialogen mellan unga forskare och beslutsfattare, förbättra arbetsvillkoren, bidra till hur den akademiska världen utvecklas och jag brinner särskilt för forskarutbildning, utvärdering och samarbete.”

Organisation

Akademiledning

Sveriges unga akademi leds av en akademiledning som består av ordförande, vice ordförande och ytterligare tre ledamöter, samt akademins vd som adjungerad. Akademiledningen väljs för ett år i taget. Under verksamhetsåret 2024–2025 har den bestått av:

Från vänster:

Sverker Lundin, vd

Andreas Nord, ledamot

Sofia Lodén, ordförande

Gabriele Messori, vice ordförande

Sigrid Schottenius Cullhed, ledamot

Elham B. Rostami, ledamot

Sekretariat

Verksamheten drivs av en vd och ett sekretariat som finns i Kungl. Vetenskapsakademiens lokaler vid Frescati i Stockholm.

Från vänster:

Annika Moberg,

kommunikationsansvarig

Sverker Lundin, vd

Jesper Ahlin Marceta,

projektkoordinator forskningspolitik

Anna Kjellström, handläggare

Helena Bornholm, ansvarig

utåtriktad verksamhet

Stiftelsestyrelse

Sveriges unga akademi bildades 2011 på initiativ av Kungl. Vetenskapsakademien, med syfte att vara ett tvärvetenskapligt forum och en forskningspolitisk plattform för unga forskare i Sverige. Redan från start var planen att akademien skulle bli en helt fristående organisation. Därför instiftades den 24 oktober 2013 Stiftelsen för Sveriges unga akademi, vars uppgift är att sörja för att akademien ska kunna bedriva sin oberoende verksamhet.

Vd är föredragande i stiftelsestyrelsen. För att främja en god kommunikation mellan stiftelsen och akademien är även akademins ordförande och vice ordförande adjungerade till styrelsens sammanträden.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Agneta Bladh

Styrelseordförande

Tidigare ordförande i Vetenskapsrådets styrelse och regeringens utredare för ökad internationalisering av universitet och högskolor.

Hans Ellegren

Styrelseledamot

Professor i evolutionsbiologi vid Uppsala universitet och ständig sekreterare vid Kungl. Vetenskapsakademien.

Saeid Esmailzadeh

Styrelseledamot
(t.o.m 6 mars 2025)

Docent i oorganisk kemi, entreprenör, vd och grundare av Esmailzadeh Holding (EHAB).

Patrik Hadenius

Styrelseledamot
(fr.o.m. 25 september 2024)

Språkvetare och författare, tidigare förlagschef på Norstedts förlagsgrupp och chefredaktör för Forskning & Framsteg.

Carl-Henrik Heldin

Styrelseledamot

Professor i molekylär cellbiologi vid Uppsala universitet och tidigare styrelseordförande för Nobelstiftelsen.

Birgitta Svensson

Styrelseledamot

Professor i etnologi och tidigare ständig sekreterare för Kungl. Vitterhetsakademien.

Mathias Uhlén

Styrelseledamot
(fr.o.m. 10 juni 2025)

Senior professor i mikrobiologi vid KTH och i neurovetenskap vid KI, grundare och tidigare föreståndare för SciLifeLab, entreprenör.

Bilder från toppen, vänster till höger: Agneta Bladh Foto: Terje Heiestad, Hans Ellegren Foto: Mikael Wallerstedt, Saeid Esmailzadeh Foto: Richard Eriksson, Patrik Hadenius Foto: Magnus Laupa, Carl-Henrik Heldin Foto: SciLifeLab, Birgitta Svensson Foto: Kristina Lund, Mathias Uhlén Foto: Jens Lasthein

Finansiärer

Sveriges unga akademi erhåller långsiktigt stöd från:

Erling-Perssons Stiftelse
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse
Ragnar Söderbergs stiftelse
Natur & Kultur

Under verksamhetsåret har vi också erhållit projektmedel från:

Kempestiftelserna
Riksbankens Jubileumsfond
Stiftelsen för Strategisk Forskning
Utbildningsdepartementet

Tack för att ni gör vår verksamhet möjlig!

Här kan du följa Sveriges unga akademi

www.sverigesungaakademi.se

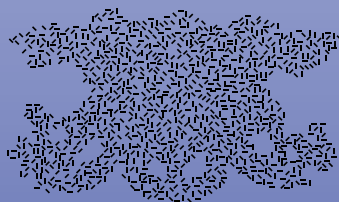
LinkedIn: [Sveriges unga akademi](#)

Bluesky: [Sveriges unga akademi](#)

Facebook: [Sveriges unga akademi](#)

Instagram: [sverigesungaakademi.se](https://www.instagram.com/sverigesungaakademi.se)

Youtube: [Sveriges unga akademi](#)

SVERIGES UNGA AKADEMI

Sveriges unga akademi
Lilla Frescativägen 4 a
114 18 Stockholm
info@sverigesungaakademi.se